

ТИТАРЕНКО МАРИНА ВОЛОДИМИРІВНА

Запорізький національний університет,
аспірант кафедри адміністративного та господарського права

СТИМУЛЮВАННЯ У СЛУЖБОВОМУ ПРАВІ: ГАЛУЗЕВА НАЛЕЖНІСТЬ ТА ВИДОВЕ РОЗМАЙТТЯ

Активізація зусиль вітчизняної фахової наукової спільноти щодо розробки та прийняття єдиного базового нормативно-правового акту, який би уніфікував засади процедурної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, актуалізує питання, які саме процедури мають знайти своє закріплення у ньому. Безперечно, традиційно серед адміністративних процедур виокремлюються контроль, нагляд, прийняття індивідуальних актів, укладання адміністративних договорів, в той же час останнім часом набуває поширення й пропозиція, окрім вищезазначених, закріпити у відповідному акті й засади таких процедур, як примусова, заохочувальна, нагородна тощо (наприклад, роботи А. Майдебури, Є. Чернецького, Д. Казачук, Т. Коломонець тощо). Цілком обґрунтованим було б додати до цього переліку, а отже і закріпити засади стимулювання (яке охоплює процедуру застосування заохочень, пільг, премій, імунітетів тощо), оскільки йому притаманні всі ознаки адміністративної процедури (суб'єкт публічної адміністрації, сфера реалізації виконавчо-розпорядчої діяльності, індивідуальний характер, публічний характер, підсумковий акт адміністрування тощо). Більше того, питання стимулювання актуалізується й в аспекті обґрунтування доцільності прийняття єдиного кодифікованого нормативно-правового акту, який би закріпив засади публічно-службових відносин (наприклад, роботи Л. Біли-Тіунової, Р. Мельника, Т. Аніщенко та ін.), а отже й засади стимулювання (цілком можна запропонувати назву «стимулювання у службовому праві»), яке також має всі ознаки адміністративної процедури. І у цьому аспекті засади стимулювання у службовому праві мають узгоджуватися із засадами в цілому, завдяки чому й можна вести мову про їх співвідношення як частини і цілого.

Доцільним для з'ясування реального ресурсу стимулювання у службовому праві є і його поділ як різновиду адміністративної процедури (т. з. «внутрішній поділ»), а саме: а) за видом службової публічної діяльності як сфери об'єктивізації стимулювання (стимулювання у діяльності державних службовців, дипломатичних службовців тощо); б) за джерелом закріплення правових засад (стимулювання, засади якого закріплені у законодавчих та підзаконних актах загального змісту; стимулювання, засади якого закріплені у спеціальних «статутних» нормативно-правових актах); в) за видом стимулу, на практичне застосування якого спрямоване стимулювання (стимулювання заохочень, премій, привілеїв, пільг тощо); г) залежно від змісту (просте, яке не передбачає додаткових стадій, а лише

«базовий» варіант; складне, яке передбачає існування додаткових (як правило, додаткових погоджень) стадій; д) за «ступенем жорсткості» нормативної регламентації засад – «жорсткі», засади якого чітко врегульовані із мінімальними підставами для прояву суб'єктивного розсуду з боку суб'єкта стимулювання; «звичайне», без деталізованих нормативних засад алгоритмів дій суб'єктів стимулювання, із можливістю прояву суб'єктивного їх розсуду); е) за кількістю суб'єктів («звичайні», які, як правило, не передбачають залучення додаткових суб'єктів; «ускладнене», для яких, навпаки, залучення додаткових суб'єктів є обов'язковим); є) за тривалістю (оперативні та тривалі); ж) залежно від ступеню регламентації підстав (імперативні, засади порушення яких безпосередньо пов'язані із особливим правовим статусом особи у публічно-службових відносинах і підстави для прояву суб'єктивного розсуду у ініціатора мінімальні; диспозитивні, засади виникнення яких безпосередньо «прив'язані» до волевиявлення ініціатора процедури); з) за територіальним масштабом дії (загальнодержавні, відомчі, локальні); і) залежно від оформлення («спрощені», без надмірної деталізації процедури фіксації всіх стадій; «ускладнені», із такою деталізованою фіксацією); ї) залежно від «прив'язки» до виплат із Державного чи місцевого бюджетів (ті, що не передбачають таких виплат, і ті, що із такими виплатами пов'язані) тощо.

Відповідний поділ дозволяє виокремити специфіку відповідного підвиду адміністративної процедури (як підвид стимулювання в цілому), яка й зумовлює його унікальність, яку варто врахувати і у нормопроектному процесі.

Ключові слова: стимулювання, службове право, адміністративна процедура, вид, ознаки, законодавство.

Ключевые слова: стимулирование, служебное право, административная процедура, вид, признаки, законодательство.

Key words: stimulation, employment law, administrative procedure, kind, signs, legislation.